

PROJEKT ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANY

ROBOTY REMONTOWE I ODTWORZENIOWE STANU PIERWOTNEGO BUDYNKU SPICHLERZA ORAZ REALIZACJA
WEWNĘTRZNEJ INSTALACJI ELEKTRYCZNEJ BUDYNKU
UL. MOSKORZEW 190, 29-130 MOSKORZEW DZIAŁKA NR 11/20 OBRĘB 0010

Kategoria budowlana: II

INWESTOR:	Gmina Moskorzew Moskorzew 42 29-130 Moskorzew tel./fax: 34 354 20 03 sekretariat@moskorzew.pl
Opracowanie	Marian Kuś Nr uprawnień spec. architektoniczna MA/015/15 ul. Zakrzewska 6/1 00-737 Warszawa email: m.kus@ofform.pl tel: 605 447 506
Konstrukcja i technologia	Roman Bieniak Nr uprawnień spec. konstrukcyjno-budowlana 206/87 ul. Architektów 274a 44-151 Gliwice email: wega@wega.gliwice.pl tel: 32 2311000

Data opracowania: styczeń 2022

1	PROJEKT BUDOWLANY - WSTĘP	4
1.1	Podstawa opracowania	4
1.2	Przedmiot i cel opracowania	4
1.3	Stan prawny nieruchomości	4
1.4	Oświadczenie projektantów	5
2	PROJEKT - ARCHITEKTURA I KONSTRUKCJA	6
2.1	Ogólna charakterystyka przedsięwzięcia	6
2.2	Zakres projektowanych prac budowlanych	6
2.3	Stan istniejący	6
2.4	Charakterystyczne parametry budynku	6
2.5	Mury fundamentowe budynku	6
2.5.1	Naprawa murów piwnicznych zewnętrznych	6
2.5.2	Naprawa murów piwnicznych wewnętrznych	7
2.5.3	Izolacje pionowe i poziome	7
2.5.4	Opaska żelbetowa w poziomie posadowienia	8
2.5.5	Płyta żelbetowa dociągająca	8
2.6	Ściany nadziemna budynku i ściana arkadowa	8
2.6.1	Ściana południowo-wschodnia	8
2.6.1.1	Sklepienia proste otworu drzwiowego , ...	9
2.6.2	Ścianki przedfrontowe budynku	9
2.6.2.1	Ścianki wejście do piwnicy	9
2.6.3	Sklepienie wejścia do piwnicy	9
2.6.4	Ścianki	9
2.6.5	Ściana przedfrontowa-arkadowa	9
2.6.5.1	Sklepienia półkoliste 1 1/2 c ściany arkadowej	10
2.6.6	Zakres wewnętrznych prac remontowych i odtworzeniowych	10
2.6.7	Ściana południowo-zachodnia:	11
2.6.8	Ściana północno zachodnia:	12
2.6.9	Ściana północno-wschodnia:	12
2.7	Przemurowanie korony murów budynku i ściany przedfrontowej	12
2.8	Sklepienie otworu w ścianie środkowej, ...	13
2.9	Sklepienia główne:	13
2.9.1	Sklepienia parteru	13
2.9.2	Sklepienia piwnic	14
2.10	Tynki	14
2.11	Komin	14
2.12	Więźba dachowa	14
2.13	Stolarka okienna i drzwiowa	15
2.14	Podłogi	15
2.15	Schody i pomost	15
2.16	Reprofilacja terenu wokół budynku	15
2.17	Ochrona przeciwpożarowa	15
2.17.1	Klasyfikacja pożarowa	16
2.18	Instalacje	16
2.18.1	Wentylacja grawitacyjna	16
2.18.2	Ogrzewanie	16
2.19	Instalacje elektryczne	16
2.19.1	Stan istniejący	16
2.19.2	Zasilanie w energię elektryczną budynku spichlerza	16
2.19.3	Instalacja elektryczna wewnętrzna	16
2.19.4	Wyłączenie pożarowe obiektu Spichlerza	16

2.19.5	Instalacja odgromowa.....	17
2.19.6	Instalacja uziemienia.....	17
2.19.7	Instalacja ochrony przeciwporażeniowej.....	17
2.20	Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia	18
3	ZAŁĄCZNIKI.....	20
3.1	Uprawnienia projektantów	20
3.2	Załącznik – Ekspertyza budowlana	25
3.3	Załącznik – Decyzja Nr 60A/2022 ŚWKZ w Kielcach	26
4	CZĘŚĆ GRAFICZNA.....	27
4.1	Spis rysunków	27

1 PROJEKT BUDOWLANY - WSTĘP

1.1 Podstawa opracowania

- Umowa zawarta na wykonanie projektu budowlanego pomiędzy Inwestorem Gminą Moskorzew z siedzibą w Moskorzewie
- a Firmą Projektowo Wykonawczą Roman Bieniak z siedzibą w Gliwicach
- Zalecenia pokontrolne Świętokrzyskiego Konserwatora Zabytków z dn.29.07.2021
- Ekspertyza budowlana stanu technicznego budynku z września 2021
- Inwentaryzacja obiektu wykonana dla potrzeb ekspertyzy budowlanej
- Wytoczne konserwatorskie
- Karta ewidencji 1261 dla obiektu 147/3 z 12.11 1983r wraz ze zdjęciami, opisem sytuacji ,materiału, konstrukcji, elewacji, bryły, dachu, wnętrza i instalacji. Prace budowlane i ich przebieg. Stan zachowania i postulaty konserwatorskie.
- Dokumentacja historyczno-architektoniczna „Murowaniec” opr. T.Szyburska,PKZ znajdująca się w Archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Kielcach
- Inwentaryzacja konserwatorska
- obowiązujące prawo, warunki techniczne i normy z uwzględnieniem wymagań wynikających z Ustawy o Ochronie Zabytków

1.2 Przedmiot i cel opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Projekt remontu budynku zabytkowego zwanego Murowańcem. Remont, polegający na wykonaniu robót mających na celu odtworzenie zniszczonych elementów budynku , uzupełnienie ubytków i braków powstałych w elementach konstrukcyjnych ,murach sklepieniach, podczas długotrwałego użytkowania .Remont ma przywrócić budynkowi właściwy stan techniczny wraz z realizacją nowo projektowanej wewnętrznej instalacji elektrycznej w podstawowym zakresie dla zwiększenia bezpieczeństwa użytkowników i budynku .
Celem wykonania Projektu jest uzyskanie niezbędnej Decyzji Administracyjnej o pozwoleniu dla przeprowadzenia niezbędnego remontu.

1.3 Stan prawny nieruchomości

Budynek zlokalizowany na działce o nr 11/29 obręb 0010 stanowiącej własność gminy Moskorzew.

1.4 Oświadczenie projektantów

Zgodnie z art. 20 ust. 4 Ustawy z dn. 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane oświadczamy, że projekt pn. ROBOTY REMONTOWE I ODTWORZENIOWE STANU PIERWOTNEGO BUDYNKU SPICHLERZA WRAZ Z WEWNĘTRZNA INSTALACJĄ ELEKTRYCZNĄ BUDYNKU ZLOKALIZOWANEGO W MOSKORZEWIE NA DZIAŁCE 11/29 OBRĘB 0010, 29-130 MOSKORZEW został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej.

BRANŻA	PROJEKTANT	PODPIS
Architektura	Marian Kuś Nr upr. MA/015/15 specjalność architektoniczna	
Konstrukcja	Roman Bieniak Nr upr. 206/87 specjalność konstrukcyjno budowlana	

2 PROJEKT - ARCHITEKTURA I KONSTRUKCJA

2.1 Ogólna charakterystyka przedsięwzięcia

Planowane prace remontowe polegające na uzupełnieniu i odtworzeniu zniszczonych elementów budynku planowane są wyłącznie w zakresie istniejącej bryły budynku. Kubatura i wymiary budynku nie podlegają zmianie.

Do budowy Murowańca użyto gotyckich cegieł o innych wymiarach niż ogólnie dostępne. Należy zatem przed przystąpieniem do prac remontowych zaopatrzyć się w niezbędną ilość cegieł o takich samych wymiarach.

Użycie cegieł o innych wymiarach będzie między innymi skutkowało większymi spoinami czyli zmniejszeniem wytrzymałości murów oraz innym wyglądem niż obecnie podczas uzupełniania ubytków łoża muru.

2.2 Zakres projektowanych prac budowlanych

Prace fundamentowe.

Prace naprawcze murów.

Prace naprawcze i odtworzeniowe sklepień i łuków.

Dach – wykonanie więźby dachowej i pokrycia.

Prace wykończeniowe – wykończenia ścian, posadzek oraz odtworzenie elementów drewnianych

Szczegółowy opis w planowanych prac w poszczególnych działach opracowania.

2.3 Stan istniejący

Stan techniczny budynku został szczegółowo opisany w załączniku Ekspertyza Budowlana, która stanowi podstawę dla niniejszego opracowania.

2.4 Charakterystyczne parametry budynku

Powierzchnia zabudowy:		96,10m ²
Powierzchnia użytkowa :	parter	22,22+22,03= 44,25m ²
	piwnica	19,23+19,3= 38,54m ²
	razem	82,79m ²
Kubatura budynku:		811,88m ³
Wymiary budynku		11,36x8m
Wysokość budynku do kalenicy		9,23m

2.5 Mury fundamentowe budynku

Prace budowlane związane z naprawą murów piwnicznych budynku i ściany arkadowej należy przeprowadzić w suchych miesiącach letnich.

Prace w poziomie fundamentów obejmują prace zewnętrzne i wewnętrzne w piwnicach, ściany wejścia do piwnicy, ścianę arkadową. Wykonanie prac związanych z odkopaniem ścian piwnicznych wiąże się z rozbiórką przybudówki przylegającej do ściany północnej, stanowiącej wejście do lokalu mieszkalnego zlokalizowanego w budynku mieszkalnym zlokalizowanym od strony północnej za „Murowańcem”.

2.5.1 Naprawa murów piwnicznych zewnętrznych

Odkopać ściany fundamentowe budynku oraz filary ściany arkadowej do poziomu posadowienia. Oczyszczyć powierzchnię ścian fundamentowych i filarów za pomocą sprężonego powietrza lub przez piaskowanie. Z powierzchni murów usunąć materiał (cegły i kamień) który uległ degradacji pod wpływem mikroorganizmów, grzybów, wilgoci. Na powierzchnię ścian rozpylić środek grzybobójczy Adolit M firmy Remmers. Uzupełnić w murach ubytki cegieł, kamieni, zaprawy. Zaprawę uzupełniać iniekcyjnie. Spoiny powinny być wypełnione do łoża muru. Uwidocznione po oczyszczeniu pęknięcia powyżej 5 mm przemurować, rysy do 1mm wypełnić zaprawą iniekcyjną pod ciśnieniem 0,8MPa.

Po wykonaniu iniekcji wzmocnić prętami stalowymi układanymi w wyciętych spoinach na głębokość 6 do 8 cm i 50 cm w jedną i w drugą stronę od rysy. W przypadku gdy rysa jest bliżej niż 50cm od narożnika zaginać pręt za narożnik. Pręty układać od początku rysy, pierwszy pręt, następnie co 4 spoinę do końca

rysy. Stosować pręty ze stali żebrowanej ocynkowane lub spiralne ze stali nierdzewnej o średnicy 8 mm. Zastosować jeden z trzech systemów StatiCal, Helifix, Burt Technologies. W prętach gładkich (ocynkowanych) stosować haki. Po ułożeniu prętów na zaprawie zgodnie z jedną z trzech wymienionych technologii, spoiny wypełnić zaprawą wapienną na bazie wapna hydraulicznego z dodatkiem cementu białego kl 45 lub 52,5 lub stosować zaprawę wapienne z dodatkiem trassu.

Nie stosować zapraw wapiennych z dodatkiem cementów portlandzkich.

2.5.2 Naprawa murów piwnicznych wewnętrznych

Skuć tynki ścian i sklepień. Usunąć zmurzałe cegły, kamień, zaprawę. Oczyszczyć powierzchnię muru i sklepień piwnicznych sprężonym powietrzem lub przez piaskowanie. Strumień powietrza wchodzący z końcówki lancy powinien dawać poziomy strumień powietrza. Oczyszczyć kawerny występujące licznie w południowo-wschodniej ścianie w dolnej części muru.

Materiał z czyszczenia codziennie wywozić z budowy.

Przy pomocy rozpylaczy ogrodowych rozpylić na powierzchni murów preparat grzybobójczy Adolit M firmy Remmers. Prace odgrzybiania wykonać zgodnie z instrukcją załączoną do preparatu. Czynność rozpylania środków grzybobójczych powtórzyć trzykrotnie. Podniesienie temperatury powietrza w pomieszczeniach przy pomocy nagrzewnic zwiększa skuteczność odgrzybiania powodując jednocześnie proces osuszania murów.

Proces osuszania murów prowadzi przez cały okres trwania prac remontowych zarówno w piwnicach oraz na parterze przy użyciu osuszaczy absorpcyjnych, kondensacyjnych powietrza lub nagrzewnic.

Po wykonaniu w/w czynności przystąpić do:

- uzupełnienia ubytków w murach piwnic,
- uzupełnienia krawędzi otworów: wejścia głównego, przejścia między piwnicami, wnęki,
- uzupełnienia głębokich braków zaprawy w spoinach przy pomocy iniekcji grawitacyjnej lub niskociśnieniowej, w głębszych warstwach murów wykonać iniekcję ciśnieniową przy ciśnieniu 0,8MPa iniektem na spoiwach hydraulicznych,
- przemurowanie pęknięć o rozwarości szczeliny 5 mm jeżeli takie ukażą się po skuciu tynku,
- wykonanie iniekcji ciśnieniowej iniektem na bazie spoiwa hydraulicznego dla rys 1mm 0,8MPa
- uzupełnić spoiny,

Do robót wewnątrz używać systemów zaprawy na bazie wapna hydraulicznego o składzie zbliżonym do starej substancji murowej przygotowanej na budowie lub zapraw naprawczych Remmers, Optolith. Do głębokich iniekcji grawitacyjnych, w dolnych partiach muru, używać zapraw bezskurczowych o dużej przyczepności i wytrzymałości.

W przypadku dużych i głębokich kawern, odtworzyć lico muru, wypełnić spoiny w licu, (tzw. uszczelnienie lica muru) w najwyższym pkt. zamontować rurkę do iniekcji, wykonać iniekcję. Czynność jest zakończona jeżeli z rurki iniekccyjnej bądź otworu wypływa zaprawa iniekcyjna.

2.5.3 Izolacje pionowe i poziome

Przewiduje się wykonanie poziomej izolacji strukturalnej ścian piwnic metodą iniekcji ciśnieniowej jednorzędowej. Izolacja powinna wytworzyć przegrodę poziomą dla podciągania kapilarnego. Z uwagi na głębokość muru otwory wiercić co 10-12 z obu stron murów piwnicznych. Otwory wykonać poziomo w równych odstępach lub pod kątem 30° przy użyciu stołka dla maszyny wiercącej. Głębokość otworów przy wierceniu dwustronnym 60 cm otwory zachodzą na siebie w środkowej części muru. Ciśnienie iniekcji 0,15 – 0,35 MPa w odniesieniu do danego odcinka iniekcji nie więcej jednak niż max 0,60 MPa tj. wytrzymałości zaprawy. W przypadku występowania kamieni w murze otwory wiercić w spoinach. Stosować roztwory dwufunkcyjne powodujące przerwanie kapilar i ich wewnętrzną hydrofobizację. Otwory wypełnić zaprawą hydrofobową. Do iniekcji stosować preparaty do murów wilgotnych Aquafi-F firmy Schomburg, preparat Webac 2100 lub żel Oxal HSL MC-Bauchemie.

Po wykonaniu opaski żelbetowej, powierzchnię ściany w części podziemnej pokryć zaprawą hydrofobową lub wykonać izolację szlamową. Izolację zabezpieczyć folią kubełkową. Wystającą krawędź foli zamknąć

obróbką z blachy aluminiowej lakierowanej zabezpieczającą przed wpływaniem wody opadowej z powierzchni muru za folię.

Podczas sypania i zagęszczania gruntu folię kubelkową dodatkowo chronić zwykłą folią budowlaną przed uszkodzeniem i „ściągnięciem” podczas zagęszczania i sypania warstw gruntu.

Prace prowadzić starannie z zachowaniem zasad technologii.

2.5.4 Opaska żelbetowa w poziomie posadowienia

Po wykonaniu izolacji i warstwy chudego betonu gr. 5-6cm w poziomie posadowienia, wyznaczyć linię otworów. Otwory $\Phi 14$ mm wiercić na głębokość 25cm, otwory wydmuchać sprężonym powietrzem, osadzić pręty U $\Phi 12$ co 30 cm na zaprawie tiksotropowej do kotwienia prętów przy użyciu aplikatora do zapraw. Wykonać belkę 25/40 zbrojoną prętami fi 12 szt 8 B500SP strzemiona $\Phi 6$ co 25cm wg rysunku załączonego do niniejszego opracowania. Belka rys.MOS-AR-099 obejmuje budynek zasadniczy, ścianę arkadową, ściany wejścia do piwnicy, oraz ścianę frontową schodów. Ścianki istniejące gr.15 cm oznaczone literą **W** i **P** podciąć i posadzić na opasce żelbetowej. Beton kl C20/25. Powierzchnię betonu zabezpieczyć Abizolem.

2.5.5 Płyta żelbetowa dociążająca

Do wykonania płyty żelbetowej w piwnicy przystąpić po wykonaniu pkt. **3.5.2.** Wyznaczyć poziom wiercenia otworów i wykonać otwory $\Phi 14$ co 30cm na głębokość 25cm. Wykonać bruzdę o wysokości płyty $h=18$ cm i głębokości 4-6 cm. Wydmuchać otwory sprężonym powietrzem. Wykonać kotwienie prętów $\Phi 12$ dł.85cm używając zaprawy tiksotropowej wprowadzanej do otworów przy użyciu ręcznego lub mechanicznego aplikatora do zaprawy. Ułożyć izolację z foli budowlanej grubej. Po obwodzie, jak na rys MOS-AR-120, przymocować taśmę bentonitową 25x20mm przy użyciu szpilek z drutu ze stali nierdzewnej. Płytę zbroić w poziomie prętów kotwiących prętami $\Phi 8$ ze stali B500SP co 12 cm w obu kierunkach. Beton C20/25 W8. Całość wykonać zgodnie z rys.MOS-AR-099

2.6 Ściany nadziemia budynku i ściana arkadowa.

Mury zewnętrzne budynku i ściany arkadowej wykonane z cegły licowej z pełną spoiną.

Prace remontowe murów obejmują prace związane z odtworzeniem i naprawą powierzchni zewnętrznych, powierzchni wewnętrznych, sklepień otworowych, sklepień łukowych ściany arkadowej przedfrontowej oraz odtworzeniem brakujących ścian w strefie frontowej widocznych na starych fotografiach. Prace przy naprawie murów obejmują również wykonanie przemurowania ostatnich dwóch trzech warstw korony murów. Przemurowanie ma na celu wyeliminowanie cegły i kamienia zdegradowanych pod wpływem wilgoci lub rozkładu biologicznego oraz wykonanie ściągę żelbetowego wieńczącego ściany tzw. wieńca. Grubość muru, wiązanie oraz lico ściany wraz z otworami po belkach rusztowania zwanych maculcami pozostają bez zmian.

W przypadku natrafienia na wcześniejsze naprawy murów wykonane na zaprawie cementowej i niemożliwością wykonania rozbiórki na poszczególne cegły, mur pozostawić wycinając mechanicznie przestrzeń do wykonania ściągę żelbetowego.

2.6.1 Ściana południowo-wschodnia

Zakres prac remontowych i odtworzeniowych do wykonania :

Przed przystąpieniem do prac zdemontować istniejące drewniane elementy ościeżnicy.

Roboty odtworzeniowe wejścia głównego polegają na przywróceniu geometrii, uzupełnieniu ubytków wokół otworu drzwiowego. Uzupełnienie muru przy otworze prowadzić z zastosowaniem wzornika ościeżnicy dla utrzymania właściwej geometrii otworu, zachować poziomy spoin i układ cegieł w wiązaniu. Utrzymać zasadę zakończenia 1c, 9" 1/2c. Skuć tynk portalu nad wejściem. Przywrócić jego geometrię, wykonać iniekcję ciśnieniową zarysowań portalu ciśnienie 0,4MPa. Wykonać tynk.

Uzupełnić ubytki w licu ściany południowo-wschodniej, ubytki narożnika północno-wschodniego z zachowaniem otworu na bekę drewnianą..

Istniejącą widoczną w licu muru naprawę z prawej strony wejścia rozebrać i wykonać z zachowaniem wiązania cegieł i poziomego układu spoin.

Uzupełnić wypłukane lub brakujące spoiny w licu ściany, spoiny powinny być płaskie równo z licem cegły. Spoinowaniu i uzupełnieniu podlega cała powierzchnia muru licowego.

2.6.1.1 Sklepienia proste otworu drzwiowego ,

Wykonać wzmocnienie nadproży otworu wejściowego wg rys.MOS-AR-126 wzmocnienie wykonać kątownikiem 80/100/8.

Zdemontować ostrożnie elementy drewnianej ościeżnicy, usunąć luźną zaprawę przez wydmuchanie sklepień sprężonym powietrzem. Przyciąć i wymienić cegły zwornika sklepienia , wbić kliny z tworzywa lub drewna twardego wykonać wypełnienie spoin wymienionych cegieł oraz pozostałych pustych spoin dostępnych z boku sklepienia lub od strony podniebienia aplikatorem ręcznym do zapraw lub aplikatorem pod niższym ciśnieniem . Przed wypływaniem zaprawy uszczelnić spoinę w pionie i w poziomie sznurem poliuretanowym odpowiedniej grubości do szczeliny. Powierzchnie wypełniane, każdorazowo powinny być zwilżone wodą.

Po uzupełnieniu spoin wykonać iniekcję ciśnieniową muru nadsklepiennego powyżej 0,8MPa wprowadzając rurkę iniekcyjną nad górę sklepienia iniektem na bazie spoiwa hydraulicznego firmy Remers, Optosan. Usunąć kliny a miejsca po klinach wypełnić zaprawą.

Po zawiązaniu zaprawy wywiercić otwory i zamontować kątowniki, wypełnić spoinę pionową między sklepieniem a półką pionową kątownika zaprawą pęczniejącą firmy Pagel dokręcić nakrętki do pierwszego oporu, wypełnić zaprawą przestrzeń nad półką kątownika zaprawą bezskurczową, dokręcić nakrętki plus ½ obrotu.

Wykonać iniekcję ciśnieniową pozostałych dwóch sklepień 1c wejścia .

W istniejącej ościeżnicy wyfrezować podcięcie dla zamontowanego kątownika.

2.6.2 Ścianki przedfrontowe budynku

2.6.2.1 Ścianki wejście do piwnicy

Wzmocnienie posadowienia ścian wejścia do piwnicy wykonać jak wzmocnienie pozostałych ścian budynku przez związanie ściany z opaską żelbetową. Wzmocnienie wewnętrznego pęknięcia wykonać stosując pręty spiralne wg technologii StatiCal na całej wysokości ściany co trzecią spoinę 50 cm w obie strony od pęknięcia. Stronę zewnętrzną przemurować na gł. ½ c zachowując wiązanie cegieł .

Odtworzyć tynki wewnętrzne wejścia do piwnicy.

2.6.3 Sklepienie wejścia do piwnicy.

Skuć tynk z istniejącej części sklepienia. Wykonać podparcie istniejącej części oraz deskowanie części do odtworzenia.

Spoiny wsporne w zachowanej części sklepienia, wydmuchać sprężonym powietrzem i wypełnić zaprawą iniekcyjną niskociśnieniową 0,4MPa zwłaszcza spoiny (płaszczyznę) oparcia sklepienia oraz spoinę wzdłużną osi sklepienia.

Ułożyć brakująca część sklepienia. Odtworzone sklepienie zakończyć sklepieniem łukowym 3/4c odcinkowym nad otworem drzwiowym do piwnicy.

2.6.4 Ścianki

Odtworzyć ścianę gr. ½ cm w arkadzie prawej ściany przedfrontowej wg rys.MOS-AR-131. Ścianę posadowić na opasce żelbetowej .Nad otworem wykonać sklepienie proste gr.1/2 c jak na rysunku.

Ściankę w lewej arkadzie posadowić na wzmacniającej opasce żelbetowej, Ze ściany usunąć zmurszałe lub zdegradowane cegły i zastąpić materiałem nowym lub z odzysku pełnowartościowym. Przed wbudowaniem oczyścić cegłę z zaprawy. Uzupełnić spoiny.

Ściankę w arkadzie północno-wschodniej uzupełnić.

2.6.5 Ściana przedfrontowa-arkadowa

Przemurować pęknięcia występujące w cokołach filarów z zachowaniem wymiarów i pierwotnego kształtu . W części podziemnej filarów ściany wykonać jak na budynku lekką izolację przeciwwodną pionową. Usunąć beton z poprzednich napraw i odtworzyć uszkodzone fragmenty cegłą i właściwą zaprawą. Uzupełnić wypłukane spoiny w cokołach filarów. Przemurować uszkodzony południowy narożnik ściany do 4 warstw do szczytów sąsiednich sklepień półkolistych. Przemurowanie wykonać po naprawie sklepienia południowego ściany przedfrontowej.

Usunąć i wymienić cegły, które uległy biologicznej degradacji, uzupełnić ubytki cegieł w trzonach filarów ściany, uzupełnić spoiny.

2.6.5.1 Sklepienia półkoliste 1 1/2 c ściany arkadowej

Usunąć z powierzchni grzbietowej sklepień (szt.5) wszystkie luźne warstwy muru. Między sklepieniami na filarach usunąć trzecią warstwę do poziomu ściągu żelbetowego dla obniżenia jego zasięgu. Dokładnie oczyścić z luźnej zaprawy odsłoniętą powierzchnię grzbietową sklepień. Dokładnie oczyścić spoiny wsporne wzdłuż których przebiegają zarysowania i pęknięcia. Wykonać dokładną iniekcję ciśnieniową wszystkich widocznych zarysowań w sklepieniach frontowych ściany arkadowej i sklepieniu północno-wschodnim, iniektami na bazie spoiw hydraulicznych o wysokiej wytrzymałości .W sklepieniach nawiercić otwory zgodnie z rys .MOS-AR-127 .Po wypełnieniu, przy pomocy aplikatora do zapraw, otworów i zablokowaniu wlotu otworu od dołu wkręcić pręty spiralne $\Phi 8$ o dł. min 110cm. Wszystkie czynności wykonać wg przyjętej technologii StatiCal, Helifix, Burt Technologies. Po związaniu zaprawy kotwiącej , końcówki prętów odgiąć poziomo w przekroju ściągu żelbetowego. Ułożyć ponownie rozebrane warstwy muru pozostawiając wolną przestrzeń dla ściągu żelbetowego.

Sklepienie od strony południowej podstemplować krążynami drewnianymi lub krążynami z płaskowników stalowych . Rozebrać sklepienie w zaznaczonym obszarze . Pozostawić warstwę jeżeli była w przeszłości naprawiana przy użyciu zaprawy cementowej. Usunąć z pozostawionej warstwy luźną i zmuszając zaprawę. Dla stabilizacji cegieł używać klinów drewnianych lub z tworzywa. Oczyścić spoiny wsporne ,wydmuchać. Zmoczyć cegły wodą i przy użyciu aplikatora zapraw uzupełnić spoiny w pierwszej warstwie. Usunąć kliny i uzupełnić zaprawą. Na ułożonej zaprawie ,przy pomocy klinów, ustawić następną warstwę cegieł , wypełnić spoiny wsporne. Po odtworzeniu wskazanego obszaru wykonać iniekcję ciśnieniową spoin obu węzłowi sklepienia. Uzupełnić ubytki cegieł pod lewym węzłowiem.

Nawiercić otwory jak na rys.MOS-AR-127 arkada południowa, wypełnić zaprawą , wkręcić pręty spiralne $\Phi 8$. Po związaniu zaprawy odgiąć pręty do poziomu w obszarze przekroju ściągu żelbetowego. Odtworzyć rozebrane warstwy nadsklepienne licowe i wewnętrzne muru pozostawiając obszar dla ściągu żelbetowego. Ułożyć zbrojenie ściągu na murze przedfrontowym połączyć z ułożonym zbrojeniem na murach prostopadłych i wykonać betonowanie ściągu .

2.6.6 Zakres wewnętrznych prac remontowych i odtworzeniowych

Skucia tynków wewnętrznych parteru i oczyszczenia powierzchni murów z luźnego i zdegradowanego materiału. Do czyszczenia używać sprężonego powietrza , mechanicznych szczotek drucianych lub piaskowania. Czyszczenie ma również na celu usunięcie z murów soli budowlanych skupionych przy powierzchni.

Oczyścić miejsca po wykutych ceglach , ubytkach z glonów i innych biologicznych zanieczyszczeń.

Na czas robót należy zdemontować istniejące podłogi parteru (odzysk materiału) legary pozostawić.

Usunąć z powierzchni sklepienia piwnic gruzu i piasek, oczyścić pachwiny sklepień.

Wykonać odgrzybianie odkrytych powierzchni ścian, sklepień, legarów przez rozpylenie na powierzchni środków grzybobójczych czynności jak w piwnicy. Odgrzybianie jest skuteczne pod warunkiem usunięcia zamakania ścian i sklepień tj. wykonania dachu budynku.

Uzupełnić ubytki cegieł w murach materiałem uprzednio wyjętym z murów i oczyszczonych lub innym materiałem o cechach takich samych lub zbliżonych uzyskanych z rozbiórki np. innych miejsc lub wykonanych specjalnie dla odbudowy Murowańca. W przypadku występowania w krawędziach otworu okiennego cegieł z oberwanym narożnikiem , ostrożnie wykuć cegłę , oczyścić ,ponownie zabudować lecz

całym narożnikiem na zewnątrz. Powierzchnie murów wewnętrznych naprawiać w sposób jak mury licowe do ekspozycji.

Zlokalizować i odtworzyć istniejące kanały spalinowe występujące w ścianie środkowej.

Przemurować pęknięcia o rozwarciu rysy do 5mm, rys 1mm wzmocnić przez iniekcję ciśnieniową 0,8MPa.

Do prac odtworzeniowych używać zestawów zapraw wapiennych na bazie spoiwa hydraulicznego o składzie i właściwościach jak najbardziej zbliżonych do starej substancji murowej lub stosować gotowe zestawy zapraw renowacyjnych firmy Remmers lub Optosan.

2.6.7 Ściana południowo-zachodnia:

Przed przystąpieniem do prac wykonać podparcie sklepienia głównego i sklepienia wewnętrznego okiennego w sposób umożliwiający bezpieczną pracę. Sklepienie główne podpierać prostopadłe do krzywizny, do podparcia sklepienia okiennego wykorzystać krążyny drewniane lub płaskowniki stalowe przymocowane do ścian kotwami.

Wzmocnienie nadproża otworu okiennego rozpocząć od strony zewnętrznej wg Rys.MOS-AR-122 :

-usunąć znad zewnętrznego łuku sklepienia materiał z poprzedniej naprawy na głębokość tak aby odsłonić tylną krawędź sklepienia wewnętrznego,

-oczyścić sklepienie przez wydmuchanie luźnego materiału, usunąć kratę okienną. Oczyszczyć miejsca po usuniętych prętach i wypełnić zaprawą iniekcyjną pęczniejącą firmy Remers lub Optosan

-w co drugiej cegle odsłoniętego sklepienia wewnętrznego nawiercić otwory na gł. max 5cm otwory wypełnić zaprawą(średnica otworów zgodnie z instrukcją systemu) i wkręcić pręty nr 3 Φ 6,5, wprowadzić w oczyszczoną przestrzeń pręty nr 4 Φ 8 szt.3 wygięte do krzywizny sklepienia wewnętrznego końcówki pręta wprowadzić w spoinę poziomą nad wezłowiem sklepienia ,

-wydmuchać sklepienie i spoiny odsłoniętego sklepienia wewnętrznego, oczyścić podniebienie sklepienia wewnętrznego na szer. do 15 cm ,w odsłonięte sklepienie wewnętrzne wprowadzić rurkę iniekcyjną i wykonać iniekcję ciśnieniową tylnej krawędzi sklepienia,

-dociąć i ułożyć pierwszą warstwę usuniętej cegły licowej zachowując wiązanie, ciągłość i poziom spoiny , wykonać iniekcje grawitacyjną obszaru oznaczonego na rys-122 jako I zaprawą bezskurczową firmy Remmers lub Optosan do do poziomu ułożonej warstwy licowej,

-po związaniu zaprawy ułożyć następną warstwę cegieł w obszarze II, cegły układać tylko na spoinie poziomej w górnej spoinie ułożyć wałek zaprawy zamykający obszar II zamontować rurkę iniekcyjną i wykonać iniekcję grawitacyjną obszaru II zaprawą bezskurczową.

-oczyść spoinę odniesienia na gł.14cm na dł 220 cm ułożyć pręty nr 1 Φ 8 szt.3 na zaprawie. zgodnie z zasadami układania prętów spiralnych StatiCal , Helifix, Burt Technologies

-uzupełnić spoinę zaprawą do murowania,

-wywiercić otwory pionowe pod kątem 70 stopni, wkręcić pręty spiralne nr 2 Φ 6.5 szt 4 wypełnić otwory zaprawą,

Wszystkie operacje wzmocnienia wykonać z najwyższą starannością .

Sklepienie wewnętrzne wg schematu rys.MOS-AR-122

-usunąć luźny materiał ze spoin sklepienia uzupełnić spoiny stosując iniekcję ciśnieniową,

-wymienić cegły które uległy degradacji, spoiny wypełnić aplikatorem ręcznym do zapraw,

-wykonać bruzdy na gł około 4cm co 15cm w płaszczyźnie podniebiennej sklepienia,

- wykonane bruzdy podzielić na trzy równe odcinki i nawiercić po dwa otwory dla prętów Φ 6,5 oznaczone nr 6 wypełnić otwory zaprawą StatiCal lub Helifix, Burt Technologies.

-wkręcić pręty w wypełnione otwory, odczekać do związania zaprawy i odgiąć pręty równoległe do wykonanych bruzd dł. odgięcia 15 do 20cm, pręty odginać parami na zewnątrz następny rząd do środka itd.

-w wykonanych bruzdach kolejno ułożyć wałek zaprawy i wprowadzić pręty nr 5 Φ 8 szt. 4 kotwione w wywierconych wcześniej otworach u wezłowia sklepienia, wypełnić bruzdę zaprawą systemową lub zaprawą cementową .

Wielkość bruzd, średnica otworów sposób wprowadzania prętów ,kleje ,zaprawy, stosować zgodnie z wybranym systemem StatiCal, Helifix, Brutt Technologies.

Przemurować krawędzie otworu okiennego usuwając przypadkowy materiał z poprzednich remontów

Wykonać iniekcja ciśnieniowa 0,8MPa widocznych rys na ścianie południowo-zachodniej.
Uzupełnić ubytki w licu ściany , uzupełnić wypłukane lub brakujące spoiny lica muru.

2.6.8 Ściana północno zachodnia:

Wzmocnienie sklepienia wg Rys. MOS-AR-125

- wybrać warstwę cegieł nad łukiem zewnętrznym sklepienia okiennego w strefie oznaczonej literą **C** głębokość min 20cm(jeżeli we wskazanym obszarze ukarze się pustka lub luźny materiał powiększyć obszar aż do tylnej krawędzi sklepienia wewnętrznego), odsłonięty obszar oznaczony **P** oczyścić z materiału organicznego przemyć wodą,
  - oczyścić spoinę 30cm w prawo i w lewo od wezłowania na głębokość 16cm, wydmuchać obszar **C** i spoinę z resztek materiału, zwilżyć powierzchnię wodą,
  - ułożyć pręty spiralne nr 1 Φ 8 szt.5 o dł. cał. 183 cm w spoinie jeden za drugim na zaprawie zgodnie z technologią StatiCal lub Helifix, zaprawa tylko w spoinach poziomych ,
  - w przypadku odsłonięcia tylnej krawędzi sklepienia nawiercić otwory w ceglach sklepienia na gł. Max 5cm wkręcić pręty nr 4 Φ 6,5 szt 9 ,wydmuchać materiał,
  - dociąć cegły na szerokość 7cm ułożyć w licu w obszarze **C** , w max punkcie zamontować rurkę iniekcyjną do iniekcji grawitacyjnej,
  - usunąć luźna zaprawę ,wydmuchać, ze spoin sklepienia zewnętrznego, wykonać iniekcję sklepienia zew., osadzić pręty 6,
  - oczyścić sprężonym powietrzem obszar oznaczony literą **P**(pustki) przemyć wodą pod ciśnieniem ,w przestrzeni mogą występować części organiczne oraz pylaste mineralne ,
  - usunąć luźny materiał ze sklepienia wewnętrznego, uzupełnić brakujący, przez puste spoiny zwornika w murze nad sklepieniem wykonać otwory i wkręcić pręty spiralne 3, wykonać iniekcję sklepienia ,
  - udroźnić spoinę, poniżej spoiny odniesienia ,na długości 30cm w prawo i lewo od wezłowania sklepienia ,dla ułożenia prętów ,wydmuchać , ułożyć wygięte pręty 2 jak na Rys.MOS-AR-125 strona wewnętrzna
  - ułożyć pręty poziome 5 w wywierconych uprzednio poziomych otworach jak na rysunku j.w.,
  - dociąć cegły, uzupełnić mur z zewnątrz i szczelinę wewnętrzną zamontować rurki iniekcyjne, wykonać iniekcję ciśnieniową obszaru **P**,
  - osadzić pręty nr 7 w piątej spoinie od spoiny odniesienia,
  - rozebranie i przemurować naruszonych warstw korony muru ściany północno-zachodniej,
- Uzupełnić ubytki w licu ściany oraz w narożniku północnym budynku, uzupełnić wypłukane lub brakujące spoiny lica muru,
- wykonać iniekcję ciśnieniową powyżej 0,8MPa widocznych rys w licu ściany

2.6.9 Ściana północno-wschodnia:

Projekt przewiduje, ze względu na roboty remontowe polegające na wykonaniu opaski w poziomie posadowienia, wykonaniu izolacji poziomej i pionowej ,rozbiórkę istniejącej przybudówki wejścia do budynku mieszkalnego zlokalizowanego na działce obok Murowańca.

Na ścianie północno wschodniej występuje znaczny obszar zdegradowanej powierzchniowo cegły. Należy usunąć powierzchniowo zdegradowane struktury muru i odtworzyć nowym materiałem o takich samych wymiarach dla zachowania lica muru. Uzupełnić pozostałe ubytki w ścianie północno-wschodniej, wykonać przemurowania pęknięć o rozwartości rysy 5 mm uzupełnić spoiny w całej płaszczyźnie ściany.

Odtworzyć zamurowany otwór okienny do piwnicy.

Wykonać przebudowę korony muru jak dla ściany południowo-zachodniej. Na odcinku wcześniejszych napraw, występują w pobliżu elewacji północno-zachodniej, może wystąpić konieczność przemurowania korony wraz z warstwą licową.

2.7 Przemurowanie korony murów budynku i ściany przedfrontowej

Przemurować koronę muru usuwając luźne bądź zmurzałych cegły ostatnich warstw mury jeżeli to możliwe bez rozbiórki warstwy licowej muru i ich odtworzeniu. Jeżeli będzie to konieczne rozebrać również

warstwę licową. W niektórych miejscach mogą to być trzy cztery warstwy. Warstwy wewnętrzne muru wykonać z nowego materiału, lico z materiału odzyskanego.

W trakcie odtwarzania korony muru, wymiary wnek, poziomy posadowienia murłaty, wysokość wieńca, szerokość koryta posadowienia wieńca, utrzymywać jako krotność wymiarów cegły. Wieniec 25x20 wykonać po zakończeniu prac murarskich i wzmocnieniu sklepień ściany przedfrontowej. W odsadzkach wieńca jak na w murach zewnętrznych i ścianie przedfrontowej osadzić kotwie dla murłaty z pręta gwintowanego $\Phi 12$ dł. 50 cm kl. 8.8 ocynkowany. Ściąg żelbetowe budynku i ściany arkadowej posadowione są na różnych poziomach. Ich wzajemne powiązanie wykonać zgodnie Rys. MOS-AR-101 Zbrojenie ściagu 4 $\Phi 12$ B500SP strzemiona $\Phi 6$ co 30 cm w miejscach odsadzek dla kotwienia murłaty strzemiona wydłużyć.

2.8 Sklepienie otworu w ścianie środkowej,

Sklepienie łukowe ściany wewnętrznej 1c:

Wzmocnienie i naprawę sklepienia łukowego w ścianie wewnętrznej wykonać w sposób umożliwiający w całości jego ekspozycję jak mur licowy Rys. MOS-AR-124

Po oczyszczeniu sklepienia z tynku wydmuchać luźny materiał ze spoin, usunąć i wymienić cegły uległe degradacji biologicznej. Spoiny wymienianych cegieł wypełniać zaprawą pęczniejącą do wypełniania i podlewania konstrukcji np. firmy Pagel, Remmers, Optosan używając ręcznego aplikatora do zapraw. Po wymianie i uzupełnieniu cegieł w sklepieniu wywiercić otwory w podniebieniu sklepienia pod kątem 70° naprzemiennie, wkręcić pręty spiralne $\Phi 6,5$ szt 4 dł. 55cm wraz z zaprawą. Wzmocnienie poziome wykonać prętami $\Phi 8$ szt 2 dł. 223cm. Wielkość bruzd, średnica otworów sposób wprowadzania prętów, zaprawy, kleje stosować w zależności od obranego systemu StatiCal, Helifix, Brutt Technologies.

Po wykonaniu wzmocnień wyspoinować sklepienie.

2.9 Sklepienia główne:

2.9.1 Sklepienia parteru.

Przed przystąpieniem do robót naprawczych sklepienia oczyścić z tynku luźnej zaprawy i materiału balastowego w pachach sklepienia. Czyszczenie wykonać sprężonym powietrzem. Końcówka lancy do czyszczenia powinna powodować płaski strumień wypływającego powietrza.

W następnej kolejności sklepienia należy poddać odgrzybianiu. Odgrzybianie przeprowadzić preparatem Adolit M Flushing firmy Remmers lub podobnym. W pasie zalegania materiału balastowego w pachach sklepienia nawiercać otwory w sklepieniu u w murze co 20cm i przy pomocy pakerów wprowadzać środek grzybobójczy. Osuszanie murów i wyższa temperatura powietrza w pomieszczeniu pomaga w niszczeniu zarodników i grzybni.

W pomieszczeniu południowo-wschodnim, pierwszym od wejścia, ze względu występowanie stałego dużego zawilgocenia znaczna ilość cegieł uległa degradacji a sklepienie jest odkształcone na osi podłużnej od strony południowo-wschodniej na długości 1/3 osi od podpory. W mniejszym stopniu odkształcenie występuje na osi poprzecznej przy podporach.

W pomieszczeniu północno-zachodnim, drugim po wejściu, odkształcenia występują w podobnym ale mniejszym stopniu. W obu pomieszczeniach przewiduje się naprawę sklepienia polegającą na wypchaniu zdeformowanego obszaru sklepienia za pomocą krążyn do właściwej krzywizny. Naprawa sklepienie przez wymianę poszczególnych cegieł lub rozbiórka obszaru sklepienia a następnie odtworzenie. Przy układaniu nowych cegieł stosować klinowanie cegieł i warstw sklepienia stosując kliny z tworzywa lub drewna twardego. Po związaniu zaprawy miejsca po klinach wypełnić zaprawą.

Spoiny wsporne sklepienia wypełnić metodą iniekcji niskociśnieniowej, grawitacyjnej lub przy pomocy ręcznych aplikatorów z odpowiednimi końcówkami.

Stosować zaprawy naprawcze firmy Remmers, Optosan, Pagel do wypełniania grawitacyjnego zaprawy samorozprężalnej o dużej przyczepności i wytrzymałości bezskurczowe z małym pęcznieniem.

Po zakończeniu napraw sklepienia wydmuchać pachwiny z pozostałych luźnych resztek zaprawy i wykonać iniekcję grawitacyjną płaszczyzny podparcia sklepienia. Od strony podniebienia przeprowadzić iniekcję ciśnieniową płaszczyzny oparcia sklepienia na podporze (murze).

Wykonać zasypkę pach sklepienia keramzytem .Zasypka pach sklepienia parteru nie bierze udziału w przenoszeniu obciążeń na sklepienie i będzie stanowić tylko warstwę izolacji termicznej.

2.9.2 Sklepienia piwnic

Czynności wstępne jak w przypadku sklepień parteru.

Deformacja sklepień występuje wzdłuż osi podłużnej i poprzecznej wzmocnić i przywrócić sklepienie do właściwego kształtu przez wykonanie następujących czynności:

- podparcie sklepienia krążynami,
- poprzez krążyny wypchać „opadające” fragmenty sklepienia w osi podłużnej i poprzecznej do uzyskania jednolitej powierzchni podniebienia,
- oczyścić powierzchnię grzbietową sklepienia ,
- wydmuchać luźną zaprawę z naruszonych spoin wspornych, jeżeli zachodzi potrzeba wymienić cegły,
- w luźne spoiny wsporne lub pęknięte, w obszarze wypychanego sklepienia ,wbić kliny z tworzywa, lub drewna twardego,
- wykonać iniekcję spoiny (płaszczyzny) oparcia naprawianego sklepienia,
- wypełnić grawitacyjnie oczyszczone spoiny wsporne zaprawą pęczniejącą do napraw konstrukcji o rzadkiej konsystencji lub przy użyciu ręcznej aplikatora do zapraw z odpowiednimi końcówkami, usunąć kliny ,miejsca po klinach wypełnić zaprawą,
- usunąć krążyny.

Czynność powtarzać na każdej z osi, w której występuje odkształcenie płaszczyzny podniebienia.

Pojedyncze zdegradowane cegły ostrożnie usunąć ze sklepienia włożyć nowy materiał i wypełnić spoiny zaprawą bezskurczową lub pęczniejącą przy użyciu ręcznej aplikatora zapraw lub wypełnić w sposób grawitacyjny zaprawą do podlewania konstrukcji firmy Pagel, Remers, Optosan.

Po zakończeniu czynności naprawczych w danym obszarze sklepienia oczyścić obszar usunąć resztki luźnej zaprawy i pokryć naprawiany obszar zaprawą do napraw konstrukcji murowych.

Po zakończeniu napraw wypełnić pachy sklepień keramzytem. Keramzyt stanowi warstwę izolacji termicznej nie bierze udziału w przenoszeniu obciążeń z podłogi parteru.

2.10 Tynki

Projekt przewiduje z uwagi na charakter budynku na parterze wyeksponowanie części powierzchni murów jako murów licowych . Jest to jednak uwarunkowane osuszeniem murów do wartości poniżej 3% wilgotności. Z uwagi na znaczną zawartość wilgoci w murach ze względu na ich grubość proces osuszania może okazać się za krótki i mury nie osiągną wilgotności poniżej 3% , przy której mogą pozostać eksponowane . Dotyczy to zarówno piwnic jak i parteru. Jeżeli wilgotność murów będzie >4%, pomimo prowadzenia procesu osuszania w obiekcie, wykonać tynki renowacyjne według instrukcji WTA nr 2-9-04 oraz normy PN-EN998_2004 zawierającej także wymagania dotyczące tynków renowacyjnych . Tynk WTA posiada parametry do stosowania na ścianach zawilgoconych .

2.11 Komin

Obecny komin podlega rozbiórce łącznie z kanałem skośnym i odtworzeniu bez kanału skośnego. Nowy komin wykonać z cegły dziurawki klasy 7,5MPa na zaprawie klasy 5 MPa . Otwór komina zabezpieczyć przed deszczem i śniegiem nakrywą z blachy miedzianej. Komin wykorzystać dla przywrócenia wentylacji grawitacyjnej patrz opis wentylacja .

2.12 Więźba dachowa

Projektowana więźba dachowa jest odwzorowaniem istniejącej konstrukcji .Zachowany jest ten sam schemat statyczny konstrukcji .Rozpiętość , wysokość i pkt. podparcia belek pozostają bez zmian.

Więźbę wykonać z drewna iglastego świerkowego lub sosnowego klasy C27 o wilgotności poniżej 15% .

Drewno poddać zabezpieczeniu impregnatami chemicznymi przeciwko , owadom, grzybom. Impregnację konstrukcji wykonać przez kąpiel elementów nie przez smarowanie pędzlem.

Parametry techniczne poszczególnych elementów konstrukcji:

	H x b w cm
1.Krokwie	12 x 8
2.Płatwie	14 x 12
3.Słupki	12 x 12
4.Kleszcze	6 x 12
5.Miecze	12 x 8
6.Wymian	14 x 12
7.Murlara	12 x 12
8.Podwalina	28 x 24
9. łąty	5 x 4
10. kontr- łąty	3 x 4
11. Pokrycie dachu: gont modrzewiowy łupany 60x10cm gr.2,8 krycie podwójne.	

2.13 Stolarka okienna i drzwiowa.

Projektowana stolarka okienna jest odzwierciedleniem pozostałych fragmentów ram okiennych . Inwentaryzacja i pozostałe elementy stanowią podstawę do wykonania Projektu Wykonawczego stolarki okiennej przez Wykonawcę. Wszystkie wymiary przed wykonaniem ze względu na mogące wystąpić różnice sprawdzić po wykonaniu naprawy otworów okiennych i skorygować. W ramach okiennych zewnętrznych wykonać należy okapnik z blachy nierdzewnej.

Projekt dostosowuje funkcjonalność drzwi wejściowych do nowych warunków jako jednoskrzydłowe wewnętrzne i zewnętrzne. Wygląd i budowa skrzydła , filungowa .

Drzwi piwniczne odtworzone wg fotografii z ćwiekami z mosiądzu. Pomieszczenie obok wejścia do piwnicy przeznaczone dla przyłącza energetycznego i tablicy rozdzielczej również zostanie zaopatrzone w drzwi o takiej samej budowie jak do piwnicy.

W piwnicy przewiduje się odtworzenia ościeżnicy drewnianej otworu przejścia w murze wewnętrznym.

Wymiary ościeżnicy dostosować do kształtu i przestrzeni pozostawionej w murze przez starą konstrukcję nieistniejącej ościeżnicy.

2.14 Podłogi

Na parterze odtworzyć podłogę drewnianą z odzyskanych desek istniejącej podłogi. Odzyskane deski podłogowe poddać czyszczeniu na szlifierkach walcowych .W przypadku występowania śladów działalności owadów przeprowadzić jego skuteczne usunięcie przez gazowanie lub wypełniania kanałów środkami chemicznymi. Oczyszczone kanały wypełnić powierzchniowo.

Brakujące deski uzupełnić takim samym gatunkiem drewna.

W piwnicach przewiduje się , w zależności od przyszłego przeznaczenia , podłogę drewnianą z desek sosnowych na pióro i wpust w przypadku pomieszczeń ogólnie dostępnych lub podłóg z materiałów sztucznych w przypadku pomieszczeń np. gospodarczych.

Projekt przewiduje zawieszenie legarów na stołkach mocowanych do murów .Założeniem projektu jest aby zasyпка pachwin sklepień nie brała udziału w przenoszeniu obciążeń z podłogi.

2.15 Schody i pomost

Istniejące pozostałości schodów i pomostu zdemontować .Schody zewnętrzne i pomost wykonać wg załączonego Rys.. Drewno sosnowe lub świerkowe.

2.16 Reprofilacja terenu wokół budynku

Wykonać reprofilację terenu wokół budynku .Reprofilację wykonać poprzez nową konfigurację terenu wokół budynku aby odprowadzać skutecznie wody opadowe od budynku zwłaszcza na długości elewacji południowo- wschodniej i elewacji północno-wschodniej w kierunku południowym czyli naturalnego spadku terenu.

2.17 Ochrona przeciwpożarowa

2.17.1 Klasyfikacja pożarowa

Obiekt ze względu na sposób użytkowania klasyfikuje się jako budynek magazynowy.

Budynek zostanie wykonany co najmniej w klasie „E” odporności ogniowej, tj. z elementów posiadających klasyfikację „nie rozprzestrzeniające ognia”.

Konstrukcja drewniana uodporniona środkami ognioochronnymi do granic NRO.

2.18 Instalacje

2.18.1 Wentylacja grawitacyjna

Projekt przewiduje wykonanie wentylacji grawitacyjnej. Należy wykorzystać istniejący kanał spalinowy obecnie zamurowany. Przewiduje się wykorzystać komin dla umieszczenia w nim kanałów wentylacyjnych z rur Spiro dla parteru i piwnic po dwa przewody. Układ przewodów oraz lokalizacja krętek będzie wynikała z przebiegu kanału po jego odsłonięciu. W celu poprawnego działania wentylacji grawitacyjnej należy zapewnić napowietrzanie poprzez stolarkę okienną lub drzwiową poszczególnych pomieszczeń.

2.18.2 Ogrzewanie

Budynek nie posiada instalacji grzewczej a jej opracowanie nie wchodzi w zakres niniejszego opracowania. W przyszłości proponuje się wykonanie ogrzewania elektrycznego lub zainstalowanie pompy ciepła, którą można ustawić na poddaszu i wykorzystać przewody z rur zainstalowane w kanale spalinowym.

2.19 Instalacje elektryczne

2.19.1 Stan istniejący.

Obiekt Spichlerza Zespołu dworskiego w Moskorzowie jest budynkiem istniejącym, który podlega remontowi. Instalacja elektryczna i zasilanie nie istnieją. Instalacje elektryczne w budynku i zasilanie w energię elektryczną objęte będą w zakresie remontu.

2.19.2 Zasilanie w energię elektryczną budynku spichlerza

Zasilanie budynku spichlerza w energię elektryczną będzie zrealizowane na podstawie warunków przyłączenia po wystąpieniu Urzędu Gminy w Moskorzowie do TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Częstochowie.

Zasilanie wykonane zostanie wewnętrzną linią zasilającą kablową YKYżo 5 x 25 mm² do rozdzielnicy - tablica zabezpieczeń w budynku –parter w istniejącej wnęce. Kabel ten zostanie podłączony do skrzynki pomiarowej zabudowanej przez TAURON Dystrybucja S.A. przy linii elektroenergetycznej nN stanowisko nr 2.

2.19.3 Instalacja elektryczna wewnętrzna

Zakres instalacji obejmuje gniazda elektryczne 2 i 3 fazowe zlokalizowane w pomieszczeniach wewnętrznych oraz na elewacji zewnętrznej budynku.

Nad głównym wejściem do budynku oraz w każdym pomieszczeniu zaprojektowano oprawy oświetleniowe. Prowadzenie przewodów elektrycznych musi być realizowane po wierzchu murów i sklepień. Bruzdowanie ścian pod okablowanie jest zabronione. We wnętrzu w pomieszczeniach tynkowanych przewody płaskie mogą być układane pod tynkowo.

Szczegółowe rozmieszczenie elementów instalacji elektrycznej zgodnie z Projektem Technicznym zakresu instalacji elektrycznych.

2.19.4 Wyłączenie pożarowe obiektu Spichlerza.

Projektuje się przycisk Przeciwożarowy Wyłącznika Prądu, zlokalizowanego przy wejściu do budynku po prawej stronie.

Pożarowy Wyłącznik Prądu spowoduje wyłączenie zasilania całej instalacji elektrycznej w obiekcie Spichlerza, której jest wymagane w trakcie pożaru.

2.19.5 Instalacja odgromowa.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami budynek użyteczności publicznej kwalifikuje się do III klasy zewnętrznego urządzenia piorunochronnego wg PN-EN 62305 - III.

Z uwagi na funkcję i wielkość obiektu Spichlerza należy przewidzieć instalację odgromową. Projektuje się ochronę od wyładowań atmosferycznych przez zabudowę zwodów poziomych niskich wokół poszycia dachu na budynku.

2.19.6 Instalacja uziemienia.

Projektuje się wykonanie instalacji uziemienia.

Całość instalacji uziemienia wykonać zgodnie z normą: PN-IEC 60364-5-54 „Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Dobór i montaż wyposażenia elektrycznego. Uziemienia i przewody ochronne.” i PN-EN 60364-4-41 „Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa. ochrona przeciwporażeniowa.

2.19.7 Instalacja ochrony przeciwporażeniowej.

Sieć elektroenergetyczna pracuje w układzie TN-C.

Instalacje elektryczną w obiekcie Spichlerza projektuje się w układzie TN-C-S.

Ochrona przed bezpośrednim dotykiem zrealizowana zostanie przez odpowiedni poziom izolacji oraz zastosowanie obudów osprzętu o stopniu ochrony IP 20 i IP44 uzupełnionymi wyłącznikami różnicowoprądowymi o $\Delta I = 30 \text{ mA}$.

2.20 Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia

Obiekt budowlany: Rekonstrukcja i odtworzenie stanu pierwotnego budynku spichlerza oraz realizacja wewnętrznej instalacji elektrycznej budynku działka nr 11/29 obręb 001 ul. Moskorzew 190, 29-130 Moskorzew

Inwestor: Gmina Moskorzew
Moskorzew 42 ,29-130 Moskorzew, tel./fax: 34 354 20 03
sekretariat@moskorzew.pl

Informacje dot. Bioz sporządził: mgr. inż. arch. Marian Kuś
ul. Zakrzewska 6/1 00-737 Warszawa
tel: 605 447 506

Wszystkie roboty prowadzić pod nadzorem osób uprawnionych zgodnie z obowiązującymi przepisami, normami, sztuką budowlaną i wymogami przepisów BHP oraz zaleceniami producentów materiałów, stosować tylko wyroby atestowane.

Na etapie prowadzenia robót budowlanych, kierownik budowy winien wykonać szczegółowy plan BIOZ zgodnie z obowiązującymi wymogami (Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003r - Dz. U. Nr 120 poz. 1126 z 2003r) ze względu na wykonywane prace.

Zakres robót

Remont i odtworzenie stanu istniejącego obiektu.

Wykaz istniejących obiektów

Zabytkowy budynek spichlerza.

Elementy stanowiące zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi

Zły stan techniczny budynku. Możliwe zawalenie się sklepień, łuków czy nadproży.

Wskazanie dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia

Rodzaj zagrożenia	Skala zagrożenia	Miejsce wystąpienia	Czas wystąpienia
Upadek z wysokości	Średnie	Dach i poddasze	Prace na poziomie poddasza i prace związane z więźbą dachową
Spadające przedmioty	Średnie	W otoczeniu	Prace na kondygnacjach nadziemnych
Porażenie prądem	Niskie	Cały teren budynku	Prace wymagające stosowania urządzeń elektrycznych
Odmrożenia	Średnie	Cały teren budowy	W okresie spadku temperatury poniżej -10°C
Zatrucia oparami substancji chemicznych (farby, lakiery, pianki etc.)	Małe	Wnętrze budynku	Prace wykończeniowe
Obrażenia od narzędzi (w tym elektronarzędzi)	Średnie	Cały obszar robót	Prace konstrukcyjne, prace montażowe, wykonywanie instalacji wewnętrznych
Gradacja zagrożeń: zerowe – małe – średnie – duże			

Wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych

Brak robót szczególnie niebezpiecznych; przed przystąpieniem do robót wszyscy pracownicy powinni być zapoznani z przepisami Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr 47, poz. 401).

Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń

Na ogrodzeniu placu budowy należy umieścić wykaz zawierający adresy i numery telefonów:

- najbliższego punktu pomocy medycznej
- straży pożarnej
- policji

Inne wymagania:

- należy zapewnić pracownikom kaski i odzież ochronną
- w pomieszczeniu socjalnym pracowników należy zorganizować punkt pierwszej pomocy obsługiwany przez pracowników przeszkolonych w tym zakresie
- należy zapewnić dostęp do telefonu

• Rodzaj zagrożenia	• Środki zapobiegawcze	• Ewakuacja
• Upadek z wysokości	• Uprząż linowa,	• N.d.
• Spadające przedmioty	• Kaski ochronne,	• N.d.
• Porażenie prądem	• Wg Dz. U. z 1999 r. Nr 80 poz. 912 – Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 17 września 1999 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach i instalacjach energetycznych	• N.d.
• Odmrożenia	• Stosowanie odzieży roboczej odpowiedniej do warunków atmosferycznych	• N.d.
• Zatrucia oparami substancji chemicznych (farby, lakiery, pianki etc.)	• Wg Dz. U. z 1997r. Nr 105 poz. 671 – Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 21 sierpnia 1997 r. w sprawie substancji chemicznych stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia	• N.d.
• Obrażenia od narzędzi (w tym elektronarzędzi)	• Wg Dz. U. z 2001r. Nr 118 poz. 1263 – Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 20 września 2001 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych	• N.d.

3 ZAŁĄCZNIKI

3.1 Uprawnienia projektantów

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

MAZOWIECKA OKRĘGOWA IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
KOMISJA KWALIFIKACYJNA

Znak sprawy: 108/MaOKK/2014
Nr upr. MA/015/15

Warszawa, dnia 29 czerwca 2015r.

DECYZJA nr 077/MaOKK/2015

Na podstawie art. 24 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (Dz. U. z 2013r. poz.932 z późn. zm.) w związku z art. 12, art. 13 oraz art. 14 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013r. poz.1409 z późn. zm.), zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013r. poz.267 z późn. zm.)

stwierdza się, że

Pan mgr inż. arch. Marian Marek Kuś

urodzony w dniu 11 maja 1982r. w Katowicach

**posiada odpowiednie wykształcenie techniczne oraz praktykę zawodową
i po zdaniu egzaminu z wynikiem pozytywnym otrzymuje**

UPRAWNIENIA BUDOWLANE

w specjalności architektonicznej do projektowania bez ograniczeń.

**Powyższe uprawnienia budowlane upoważniają do wykonywania
samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie, obejmującej:**

- 1. projektowanie, sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych
i sprawowanie nadzoru autorskiego**
- 2. sprawowanie kontroli technicznej utrzymania obiektów budowlanych**

Decyzja niniejsza jako uwzględniająca w całości żądanie strony nie wymaga uzasadnienia.

Od powyższej decyzji przysługuje Panu odwołanie do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej Izby Architektów RP za pośrednictwem Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej Mazowieckiej Okręgowej Izby Architektów RP, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

Przewodniczący OKK MaOIA RP arch. Janusz Pachowski

Zastępca Przewodniczącego OKK MaOIA RP arch. Andrzej Sowa

Sekretarz OKK MaOIA RP arch. Elżbieta Dziubak

Członek OKK MaOIA RP arch. Ewa Kaźmierczak

Członek OKK MaOIA RP arch. Radosław Kowalewski

Członek OKK MaOIA RP arch. Andrzej Nasfeter

Członek OKK MaOIA RP arch. Stanisław Stefanowicz

Członek OKK MaOIA RP arch. Jolanta Ukleja

Otrzymują:

1. Wnioskodawca: Marian Marek Kuś Adres: ul. Zakrzewska 16 m. 26 00-737 Warszawa
2. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego - w celu wpisania do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane (po uprawomocnieniu się decyzji)
3. Mazowiecka Okręgowa Rada Izby Architektów RP (po uprawomocnieniu się decyzji)
4. a/a

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Mazowiecka Okręgowa Rada Izby Architektów RP

ZAŚWIADCZENIE - ORYGINAŁ

(wypis z listy architektów)

Mazowiecka Okręgowa Rada Izby Architektów RP zaświadcza, że:

mgr inż. arch. Marian Marek KUŚ

posiadający kwalifikacje zawodowe do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w specjalności architektonicznej i w zakresie posiadanych uprawnień nr **MA/015/15**, jest wpisany na listę członków Mazowieckiej Okręgowej Izby Architektów RP pod numerem: **MA-2886**.

Członek czynny od: 04-04-2017 r.

Data i miejsce wygenerowania zaświadczenia: 25-10-2021 r. Warszawa.

Zaświadczenie jest ważne do dnia: **31-05-2022 r.**

Podpisano elektronicznie w systemie informatycznym Izby Architektów RP przez:
Anatol Kuczyński, Sekretarz Okręgowej Rady Izby Architektów RP.

Nr weryfikacyjny zaświadczenia:

MA-2886-4664-6CDY-12BA-42C5

Dane zawarte w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić podając nr weryfikacyjny zaświadczenia w publicznym serwisie internetowym Izby Architektów: www.izbaarchitektow.pl lub kontaktując się bezpośrednio z właściwą Okręgową Izbą Architektów RP.

Urząd Wojewódzki
w Katowicach
Wydział Planowania Przestrzeni, Urbanistyki,
Architektury i Nadzoru Budowlanego
40-032 KATOWICE
ul. Jagiellońska nr 25
0314259

Katowice dnia 7 maja 1987 r.

Nr ewid. 206/87

STWIERDZENIE PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO DO PEŁNIENIA SAMODZIELNYCH FUNKCJI TECHNICZNYCH W BUDOWNICTWIE

Na podstawie § 5 ust. 1, § 6 ust. 1 i 3, § 7 i § 13 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 20 lutego 1975 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. Nr 8, poz. 46) stwierdza się, że:

Obywatel ROMAN BIENIAK

inżynier budownictwa lądowego

urodzony dnia 13 września 1940 r. w Skalmierzu

posiada przygotowanie zawodowe upoważniające do wykonywania samodzielnej funkcji kierownika budowy i robót w specjalności konstrukcyjno-budowlanej.

Obywatel ROMAN BIENIAK jest upoważniony do:

- 1) kierowania, nadzorowania i kontrolowania budowy i robót, kierowania i kontrolowania wytwarzania konstrukcyjnych elementów budowlanych oraz oceniania i badania stanu technicznego w zakresie wszelkich budynków oraz innych budowli, z wyłączeniem linii, węzłów i stacji kolejowych, dróg oraz lotniskowych dróg startowych i manipulacyjnych, mostów, budowli hydrotechnicznych i wodnomelioracyjnych,
- 2) sporządzania w budownictwie osób fizycznych, projektów w zakresie rozwiązań konstrukcyjno-budowlanych wszelkich budynków i budowli,
- 3) sporządzania w budownictwie osób fizycznych projektów w zakresie rozwiązań architektonicznych:
  - a) budynków inwentarskich i gospodarczych, adaptacji projektów typowych i powtarzalnych innych budynków oraz sporządzania planów zagospodarowania działki związanych z realizacją tych budynków,
  - b) budowli nie będących budynkami.

10
10

Główny Architekt Wojewódzki
mgr inż. arch. Andrzej Szyskowski

Z d
Lin
Zal.

Zaświadczenie

o numerze weryfikacyjnym:

SLK-BR4-E1R-A4N *

Pan Roman Bieniak o numerze ewidencyjnym SLK/BO/4251/02
adres zamieszkania ul. Architektów 274A, 44-151 Gliwice
jest członkiem Śląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i posiada wymagane
ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.
Niniejsze zaświadczenie jest ważne do dnia 2022-12-31.

Zaświadczenie zostało wygenerowane elektronicznie i opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu w dniu 2021-12-02 roku przez:

Roman Karwowski, Przewodniczący Rady Śląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

(Zgodnie art. 5 ust 2 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. 2001 Nr 130 poz. 1450) dane w postaci
elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu są
równoważne pod względem skutków prawnych dokumentom opatrzonym podpisami własnoręcznymi.)

* Weryfikację poprawności danych w niniejszym zaświadczeniu można sprawdzić za pomocą numeru weryfikacyjnego zaświadczenia na
stronie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa www.piib.org.pl lub kontaktując się z biurem właściwej Okręgowej Izby Inżynierów
Budownictwa.

3.2 Załącznik – Ekspertyza budowlana

3.3 Załącznik – Decyzja Nr 60A/2022 ŚWKZ w Kielcach

**ŚWIĘTOKRZYSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTEKÓW
W KIELCACH**

Kielce, dn. 23.03.2022 r.

Znak: ZN.DW.5142.44.2022

DECYZJA Nr 60A/2022

Na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (j.t. Dz. U. z 2021 r., poz. 710), art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (j.t. Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.) oraz § 13 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (t.j. Dz.U. 2021 poz. 81),

po rozpatrzeniu wniosku Gminy Moskorzew, z dnia 15.02.2022 r., złożonego za pośrednictwem pełnomocnika – Pana Romana Bieniaka właściciela „Wega” Firma Projektowo-Wykonawcza, uzupełnionego w dniu 16.03.2022 r. - o wydanie pozwolenia na prowadzenie na działce nr ewid. 11/29, położonej w miejscowości Moskorzew, na terenie zespołu dworsko-parkowego wpisanego do rejestru zabytków, *robót budowlanych polegających na remoncie i przywróceniu stanu pierwotnego* tzw. „Murowańca”,

**Świętokrzyski Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Kielcach
p o z w a l a**

Gminie Moskorzew, Moskorzew 42, 29-130 Moskorzew, na prowadzenie na działce nr ewid. 11/29, położonej w miejscowości Moskorzew, na terenie zabytkowego zespołu dworsko-parkowego robót budowlanych polegających na remoncie i przywróceniu stanu pierwotnego tzw. „Murowańca”.

Prace prowadzone będą na podstawie projektu architektoniczno-budowlanego pn. „*Roboty remontowe i odtworzeniowe stanu pierwotnego budynku spichlerza oraz realizacja wewnętrznej instalacji elektrycznej budynku*” ze stycznia 2022 r., opracowanego przez zespół w składzie: mgr. inż. arch. Marian Kuś, inż. Roman Bieniak.

Projekt powyższy stanowi opieczętowany załącznik do niniejszej decyzji.

Termin ważności niniejszej decyzji – do **31.12.2025 r.**

Wnioskodawcę informuje się, że:

1. Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 cyt. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

2. Obowiązki kierownika robót i inspektora nadzoru inwestorskiego mogą pełnić osoby posiadające kwalifikacje, o których mowa w art. 37c cyt. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
3. Wnioskodawca zostaje zobowiązany do przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków, nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia prac, a w toku prac na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby, o której mowa w art. 37 c cyt. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:
  - a) imion, nazwisk i adresów osób, o których mowa w pkt. 2,
  - b) dokumentów potwierdzających spełnianie przez te osoby wymagań, o których mowa w art. 37 cyt. ustawy,
  - c) oświadczenia osób, o której mowa w pkt. 2 o przyjęciu przez te osoby obowiązku kierowania robotami budowlanymi albo wykonywania nadzoru inwestorskiego.
4. W przypadku tej inwestycji, ochronie podlegają również zagrożone zniszczeniem lub uszkodzeniem nawarstwienia kulturowe oraz struktury podziemne archeologiczne związane z funkcjonowaniem oraz rozwojem zabytkowego zespołu dworskiego, wpisanego do rejestru zabytków, rozumiane jako zabytki archeologiczne. W myśl art. 31 ust. 1a oraz 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami istnieje konieczność zapewnienia badań archeologicznych, mających na celu zewidencjonowanie, zabezpieczenie, wyeksplorowanie i zadokumentowanie zabytkowych podziemnych struktur i nawarstwień. Zakres tych badań powinien być zgodny z zakresem wszelkich robót ziemnych przewidywanych do realizacji w obrębie zabytkowego zespołu dworskiego, np. w zakresie wykonania nawierzchni, podłączania wewnętrznej instalacji elektrycznej do linii elektroenergetycznej nN, prac zewnętrznych przy fundamentach, wyburzeniu przybudówki. W myśl art. 36 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, na prowadzenie badań archeologicznych wymagane jest uzyskanie pozwolenia konserwatorskiego. W celu uzyskania tej decyzji niezbędne jest przygotowanie programu badań archeologicznych uwzględniającego przewidywany zakres i rodzaj robót ziemnych, ingerencję tych robót na podłoże ziemne, jak również obejmujący kwerendę źródłową zabytkowego zespołu dworskiego, obejmującą dotychczasowe działania przy zabytku w zakresie prac ziemnych.

Uzasadnienie

Planowane prace dotyczą budynku tzw. „Murowańca” wchodzącego w skład zespołu dworsko-parkowego w Moskorzewie wpisanego do rejestru zabytków nieruchomych pod numerem 659 A.

W dniu 15.02.2022 r. Gmina Moskorzew za pośrednictwem pełnomocnika – Pana Romana Bieniaka właściciela „Wega” Firma Projektowo-Wykonawcza, złożyła do Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwator Zabytków w Kielcach wniosek o wydanie pozwolenia na prowadzenie na działce nr ewid. 11/29, położonej w miejscowości Moskorzew, *robót budowlanych polegających na remoncie i przywróceniu stanu pierwotnego* tzw. „Murowańca”. Ze względu na istotne braki w dokumentacji projektowej załączonej do wniosku, w dniu 08.03.2022 r. tutejszy organ wezwał inwestora do jej uszczegółowienia poprzez podanie informacji niezbędnych do oceny wpływu ww. przedsięwzięcia na zabytek. Korekta projektu dokonana w dniu 16.03.2022 r. umożliwiła Świętokrzyskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w Kielcach wydanie pozwolenia na prowadzenie przy budynku „Murowańca” robót w szerokim zakresie wynikającym ze złego stanu zachowania tego cennego, interesującego, bardzo

zaniedbanego i od dawna nieużytkowanego obiektu. Konieczność pilnego podjęcia przy nim prac powstrzymujących dalszą degradację i destrukcję, służba konserwatorska sygnalizowała od wielu lat, także poprzez wydawanie kolejnych zaleceń pokontrolnych (24.08.2017 r., 12.09.2019 r., 29.07.2021 r.).

Datowana przez badaczy na XIV/XV w. wieża mieszkalna, przekształcana i przebudowywana, m.in. w 2 poł. XVIII w. (pogłębiono piwnice, wprowadzono nowy podział pomieszczeń i sklepienia oraz obniżono budynek likwidując trzecią kondygnację, z tego okresu pochodzą obecne wykroje okien) i w końcu XIX w. (dobudowano trójarkadowe podcienia, wykonano nowy dach), pełniła na przestrzeni wieków funkcję zboru ariańskiego, lamusa.

Obiekt ten wymaga natychmiastowego przystąpienia do robót przewidzianych projektem architektoniczno-budowlanym obejmującym prace fundamentowe, naprawcze murów, naprawcze i odtworzeniowe sklepień i łuków, wykonanie więźby dachowej i pokrycia, prace wykończeniowe dotyczące ścian, podłóg, posadzek, a także odtworzenie zewnętrznych elementów drewnianych.

Pozostałe elementy zabytkowego założenia są równie źle utrzymane i zachowane jak „Murowaniec”. Oficyna dworska wymaga szeroko zakrojonego remontu, a park pełnej rewaloryzacji. Dopiero spójne, właściwe zagospodarowanie całego zespołu przywróci temu ważnemu dla krajobrazu kulturowego historycznemu zespołowi walory kompozycyjne, przyrodnicze oraz uwypukli wartość zabytkową.

Biorąc pod uwagę powyższe, orzeczono jak w sentencji decyzji.

Pouczenie!

Od niniejszej decyzji służy stronom prawo odwołania do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za pośrednictwem Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach, ul. Ignacego Paderewskiego 34A, 25-502 Kielce, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Uzyskanie niniejszego pozwolenia nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę albo zgłoszenia, w przypadkach określonych przepisami Prawa budowlanego.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach. Z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodne z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.

1 egz. projektu architektoniczno-budowlanego pozostaje w archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Kielcach.

Otrzymują: (+załącznik)

- ① Pan Roman Bieniak – pełnomocnik Gminy Moskorzew
„Wega” Firma Projektowo-Wykonawcza
ul. Architektów 274a, 44-151 Gliwice.
2. A/a.

Świętokrzyski Wojewódzki
Konserwator Zabytków w Kielcach

mgr prawa, mgr inż. Anna Żak

4 CZĘŚĆ GRAFICZNA

4.1 Spis rysunków

Numer	Nazwa
MOS-IN-049	INWENTARYZACJA RZUT PIWNIC
MOS-IN-050	INWENTARYZACJA RZUT PARTERU
MOS-IN-051	INWENTARYZACJA RZUT PODDASZA
MOS-IN-052	INWENTARYZACJA RZUT WIĘŻBY DACHOWEJ
MOS-IN-053	INWENTARYZACJA PRZEKRÓJ A-A
MOS-IN-054	INWENTARYZACJA PRZEKRÓJ B-B
MOS-IN-055	INWENTARYZACJA ELEWACJA WSCHODNIO-POŁUDNIOWA
MOS-IN-056	INWENTARYZACJA ELEWACJA WEJŚCIA
MOS-IN-057	INWENTARYZACJA ELEWACJA PÓŁNOCNO-ZACHODNIA
MOS-IN-058	INWENTARYZACJA ELEWACJA POŁUDNIOWO-ZACHODNIA
MOS-IN-059	INWENTARYZACJA ELEWACJA PÓŁNOCNO-WSCHODNIA
MOS-AR-099	PROJEKT RZUT PIWNIC- PŁYTA, OPASKA
MOS-AR-100	PROJEKT RZUT PARTERU
MOS-AR-101	PROJEKT RZUT PODDASZA, WIENIEC
MOS-AR-102	PROJEKT RZUT WIĘŻBY DACHOWEJ
MOS-AR-103	PROJEKT PRZEKRÓJ A-A
MOS-AR-104	PROJEKT PRZEKRÓJ B-B
MOS-AR-105	PROJEKT ELEWACJA WSCHODNIO-POŁUDNIOWA
MOS-AR-106	PROJEKT ELEWACJA WEJŚCIA
MOS-AR-107	PROJEKT ELEWACJA PÓŁNOCNO-ZACHODNIA
MOS-AR-108	PROJEKT ELEWACJA POŁUDNIOWO-ZACHODNIA
MOS-AR-109	PROJEKT ELEWACJA PÓŁNOCNO-WSCHODNIA
MOS-AR-120	SZCZEGÓŁY KOTWIENIA OPASKI, PŁYTY, ZBROJENIE
MOS-AR-121	SZCZEGÓŁY MOCOWANIA MURŁTY I PODWALINY WIĘŻBY DACHOWEJ
MOS-AR-122	WZMOCNIENIE NADPROŻA OKNA –ŚCINA POŁUDNIOWO-ZACHODNIA
MOS-AR-123	ŚCIANA W ARKADZIE WSCHODNIEJ
MOS-AR-124	WZMOCNIENIE SKLEPIENIA ŚCIANY WEWNĘTRZNEJ
MOS-AR-125	WZMOCNIENIE SKLEPIENIA ŚCIANA PÓŁNOCNO -ZACHODNIA
MOS-AR-126	WZMOCNIENIE SKLEPIENIA WEJŚCIA GŁÓWNEGO
MOS-AR-127	WZMOCNIENIE SKLEPIEŃ ŚCIANY ARKADOWEJ, WIENIEC ŚCIANY ARKADOWEJ
MOS-AR-128	STOLARKA DRZWIOWA
MOS-AR-129	STOLARKA DRZWIOWA
MOS-AR-130	STOLARKA OKIENNA
MOS-AR-131	STOLARKA OKIENNA